

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/362/2021
Identifikačné číslo spisu:	5108226670
Dátum vydania rozhodnutia:	28.06.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:5108226670.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O.N., A. - I., A. XXX, zastúpeného JUDr. Genovévou Hlásnikovou, advokátkou, Žilina, J. M. Hurbana 334/32, proti žalovanému B.F., A. - I., A. XXX, zastúpeného JUDr. Kristínou Jošthovou, advokátkou, Žilina, M. R. Štefánika 10, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 6C/219/2008, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. júna 2020 sp. zn. 6Co/182/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 16. novembra 2018 č. k. 6C/219/2008-1425 podielové spoluvlastníctvo žalobcu a žalovaného k nehnuteľnosti parc. C. - zastavané plochy a nádvoria o výmere 35 m² a parc. C. - zastavané plochy a nádvoria o výmere 84 m², obe v kat. území A.-I. (ďalej aj ako „nehnuteľnosti“) zrušil a vyporiadal tak, že tieto nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému sumu vo výške 241,72 eura titulom náhrady za spoluvlastnícky podiel, a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%. Štátu Slovenskej republiky priznal nárok na náhradu nákladov vzniknutých pri vykonávaní dokazovania, a to v rozsahu 100% voči žalovanému.

1.1 V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z rozsiahleho dokazovania mal za preukázané, že žalobca ako aj žalovaný sú spoluvlastníkmi nehnuteľností evidovaných na LV č. XXXX, pričom žalobca nadobudol sporné nehnuteľnosti titulom darovacej a kúpnej zmluvy. Vo vzťahu k námietke žalovaného o spornom vlastníctve žalobcu súd prvej inštancie uviedol, že takéto námietky žalovaný relevantným spôsobom nepreukázal. V prípade, ak žalovaný poukazoval na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline pod sp. zn. 10S/134/2004 zo dňa 19. mája 2006, ktorým bolo zrušené rozhodnutie pozemkového úradu, toto bolo zrušené z dôvodu potreby vyriešenia otázky podania včasnosti námietok. Ak však príslušným katastrálnym úradom boli následne povolené vklady z dôvodov ďalších prevodov, nadobúdatelia a

prevodcovia daných nehnuteľností postupovali dobromyseľne. Súd prvej inštancie mal za nepochybné, že predchodca žalobcu užíval dané nehnuteľnosti a bol ich držiteľom, pričom bývala Správa katastra Bytča povolila následné vklady vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, v dôsledku ktorých sa po viacerých prevodoch žalobca stal vlastníkom uvedeného spoluvlastníckeho podielu k predmetným nehnuteľnostiam, ktoré nadobudol v dobrej viere. K návrhu žalovaného o rozdelenie nehnuteľností súd prvej inštancie uviedol, že takýto návrh nie je účelný a možný, nakoľko sa jedná o dve samostatné nehnuteľnosti, a v prípade vyhovenia takémuto návrhu by bol prikázaný jeden pozemok do výlučného vlastníctva žalobcu, a druhý by bol rozdelený podľa celkového podielu spoluvlastníkov. Vzhľadom na to, že podľa súdu prvej inštancie žalobca v konaní preukázal svoj zámer na využitie nehnuteľnosti, keď predmetné nehnuteľnosti sa nachádzajú vedľa domu žalobcu a tvoria dvor k jeho domu, pričom žalobca má k daným pozemkom priamy prístup, a žalovaný v konaní nepreukázal účelné využitie týchto nehnuteľností, dospel súd prvej inštancie k záveru, že je vhodné zrušiť podielové spoluvlastníctvo a prikázať nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalobcu s prihliadnutím na ustanovenia Občianskeho zákonníka, veľkosti podielov a účelne využité nehnuteľností. Súd prvej inštancie následne uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému sumu vo výške 241,72 eura titulom náhrady za spoluvlastnícky podiel, ktorého hodnotu vypočítal zo znaleckého posudku č. 19/2017, vyhotoveného znalkyňou Ing. C.. O trovách konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%. V zmysle § 260 CSP priznal štátu Slovenskej republiky voči žalovanému nárok na náhradu nákladov vzniknutých pri vykonávaní dokazovania, a to v rozsahu 100%.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 30. júna 2020 sp. zn. 6Co/182/2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 zákona č. 150/2016 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Konštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP.

3.

2.1 Odvolací súd primárne poukázal na to, že odvolateľ v podanom odvolaní len zopakoval svoju argumentáciu prezentovanú v konaní pred súdom prvej inštancie, a zdôraznil, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná. Rovnako sa odvolací súd nestotožnil s námietkou žalovaného, podľa ktorého sa súd prvej inštancie s námietkami a predloženými dôkazmi nevysporiadal. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu svoje odôvodnenie rozsiahlo popísal, a podľa svojej úvahy vyhodnotil všetky dôkazy, ako aj žalovaným namietaný dôkaz - ohlásenie drobnej stavby žalobcom zo dňa 30. januára 2018. Podľa odvolacieho súdu bolo jednoznačne preukázané, že žalobca má k sporným nehnuteľnostiam priamy prístup, a má v úmysle sporne nehnuteľnosti účelne využívať na výstavbu garáže, pričom naopak podľa odvolacieho súdu žalovaný ním tvrdené účelné vynaloženie sporných nehnuteľností relevantným spôsobom nepreukázal. Na podporu správneho záveru súdu prvej inštancie ďalej odvolací súd poukázal závery Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/1181/2008 zo dňa 20. októbra 2009.

2.2 Odvolací súd ďalej vo svojom odôvodnení ohľadom pochybností o nezaujatosti zákonnej sudkyne, ktorú vyjadril žalovaný vo svojom odvolaní skonštatoval, že žalovaný bol v konaní vyzvaný uznesením z 23. marca 2016 č. k. 6C/219/2008-684 na doplnenie svojho podania, resp. oznámenie, či chce v konaní vzniesť námietku zaujatosti na konkrétneho sudcu Okresného súdu Žilina, čo relevantným spôsobom neurobil. Z obsahu spisu považoval odvolací súd za zrejmé, že žalovaný o ním prezentovaných dôvodoch zakladajúcich podozrenie o nezaujatosti zákonnej sudkyne vedel už minimálne v roku 2016, pričom k predloženiu odvolania došlo až dňa 26. decembra 2018, t. j. jedná sa o námietku podanú oneskorene. Nad rámec uvedeného odvolací súd dodal, že nestrannosť sudcu by nemala ohroziť skutočnosť, že stranu sporu osobne pozná, či už ako priateľa, alebo pracovníka, ktorý pôsobí na tom istom súde, toľko nie to, že príbuzný strany sporu je zamestnancom súdu, na ktorom sudca pôsobí. Až v prípade, že by tento vzťah nadobudol charakter bližšieho osobného - priateľského vzťahu, pôjde o okolnosť vzbudzujúcu opodstatnené pochybnosti o nezaujatosti, a teda išlo by o dôvod pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Dôkazom toho, že JUDr. Gabriela Panáková takýto vzťah neprechováva k manželke žalobcu je i to, že v súdnej veci nepostupovala podľa § 50 ods. 1 CSP.

2.3 Odvolací súd ako vecne správne potvrdil aj od rozhodnutia vo veci samej závislé výroky o trovách konania vzniknutých úspešnej sporovej strane a štátu, vo vzťahu ku ktorým podľa odvolacieho súdu žalovaný neprodukoval žiadnu relevantnú odvolaciu argumentáciu. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP, a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z § 420 písm. d), f) CSP, a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

3.1. Nesprávne právne posúdenie žalovaný odôvodňoval tým, že odvolací súd rozhodol v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou, pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej socialistickej republiky sp. zn. 6 Cz 8/70 a na rozhodnutie sp. zn. 1 Cz 140/70, ako i na stanovisko okresnej prokuratúry Bratislava vidiek sp. zn. Pd 567/62. V zmysle týchto rozhodnutí ak bola nehnuteľnosť za bývalého uhorského práva na Slovensku reálne rozdelená do vlastníctva bývalých spoluvlastníkov mlčky uzavretou dohodou, nemožno už úspešne žalovať zrušenie spoluvlastníctva - domáhať sa odchýlného rozdelenia, nakoľko v rodine M. dochádzalo k viacerým del'bám, zámenám a darovaniam nehnuteľností. Na základe toho bol jeho otec vlastníkom 497 m² z celkovej výmery 958 m² v pozemkoch parc. č. XXX/X, XXX/XX kat. územie A., evidovaných vo vložke č. XXX pozemkovej knihy Správy katastra Bytča, resp. odboru katastra Okresného úradu v Bytči, čo bolo zaznamenané v evidenčnom liste č. XXX. Tento doklad nebol v konaní predložený, nakoľko sa na príslušnom okresnom úrade, katastrálnom odbore nenachádza. V tejto súvislosti poukazuje dovolateľ na § 16 Vyhlášky Ústrednej správy geodézie a kartografie Slovenskej republiky (ďalej aj „vyhlášky“) č. 331/1996 Z. z., § 15 vyhlášky č. 534/2021 Z. z. a § 20 vyhlášky č. 22/2010 Z. z., v zmysle ktorého je kataster povinný zničený alebo stratený doklad obnoviť. Podľa dovolateľa vlastníctvo jeho otca k predmetným pozemkom (XXX/X, XXX/XX) vyplýva aj z § 2 ods. 4 vyhlášky č. 23/1964 Z. z., podľa ktorého evidenčný list sa vyhotovuje pre každého užívateľa a obsahuje meno užívateľa a všetky ním užívané nehnuteľnosti s uvedením ich parcelných čísel, druhov pozemkov a výmer. Pri pozemkoch, ktoré nie sú súčasťou poľnohospodárskych závodov a sú vo vlastníctve občanov, sa zapisuje do evidenčného listu ako užívateľ vždy vlastník, bez ohľadu na to, či nehnuteľnosť tiež skutočne užíva. Následne dovolateľ zopakoval svoju argumentáciu uvedenú počas konania s tým, že súd nesprávne vyhodnotil dôkaz v jeho neprospech, keď sa v odôvodnení nevysporiadal s jeho argumentami týkajúcich sa preukázania vlastníctva k parc. XXX/X až XXX/XX, a že z ich celkovej výmery dochádzalo nezákonným spôsobom ku kráteniu polovice týchto pozemkov patriacich jeho otcovi, pričom zvyšné časti boli zahrnuté v parc. č. XXX a do časti parcely č. XXX/X a celej parcely č. XXX/XX.

3.2. Vádu známosti videl dovolateľ v nedostatočnom a ústavne nekonformnom odôvodnení dovolaním napadnutého rozhodnutia, v rámci ktorého sa odvolací súd okrem iného nevysporiadal aj s podstatnou námietkou súvisiacou s preukázaním vlastníctva žalobcu k nehnuteľnosti, ktorej vyporiadania sa v predmetnom konaní domáha. Odvolací súd neuviedol dôvod, pre ktorý považoval danú námietku za nepodstatnú, čím sa odmietol ňou zaoberať. Žalovaný mal tiež za to, že nižšie súdy sa v rámci predbežnej otázky nevysporiadali s platnosťou, resp. neplatnosťou notárskej zápisnice č. G., k čomu dovolateľ zopakoval argumentáciu predstretú pred súdmi nižšej inštancie a namietať i nevysporiadanie sa s listinnými dôkazmi preukazujúcimi neplatnosť a nezákonnosť nadobudnutého vlastníctva v prospech právnych predchodcov žalobcu. Zdôraznil, že ako mohol súd považovať za nesporné vlastníctvo žalobcu vyplývajúce z absolútne neplatnej listiny. Navyše vydržanie iba podielu na nehnuteľnostiach slovenský právny poriadok nepozná. Nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia tiež spôsobuje nebratie do úvahy výpoveď žalobcu v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 2C/4/2004, v ktorej výpovedi uviedol, že v žalovaných nehnuteľnostiach nemá žiadny podiel. Podľa dovolateľa sa odvolací súd nevysporiadal ani s rozhodnutím v dedičskej veci po poručiteľovi Z.F..

3.3. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. d) CSP dovolateľ predstrel, že v konaní predložil potvrdenie o tom, že na súde sa vedie konanie pod sp. zn. 6C/118/2012, týkajúce sa určenia neplatnosti darovacích zmlúv zavkladovaných pod Z. zo dňa 10. augusta 2006 a Z. zo dňa 11. októbra 2006, ktoré bude mať vplyv nielen na predmetné konanie napadnuté dovolaním, ale aj na konanie vedené pod sp. zn. 2C/4/2004, v rámci ktorého namietať spornosť vlastníckeho práva k totožným pozemkom. Všetky uvedené súdne konania sú vzájomne prepojené, preto výsledok jedného z nich môže mať vplyv na rozhodnutie v ostatných konaniach. Namieta tým prekážku veci začatej (litispendencie), keďže

dovoláním napadnutým rozsudkom bolo rozhodnuté o zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva k pozemkom parc. XXX/X a XXX/X, keď v konaní vedenom pod sp. zn. 2C/4/2004 sa prejednáva jeho žaloba o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva k pozemku parc. č. XXX, a po zmene žaloby k pozemkom par. č. XXX/X a č. XXX/X. Súd nižšej inštancie tak pochybil pri skúmaní splnenia procesných podmienok, nakoľko vzhľadom na uvedené skutočnosti malo byť predmetné konanie zastavené bez meritórneho prejednávania sporu. V nadväznosti na namietanú vadu konania (§ 420 písm. d) CSP) dovolateľ tiež zdôraznil, že sa nestotožňuje s názorom prezentovaným v rozhodnutí odvolacieho súdu, vydanom v konaní pod sp. zn. 9Co/116/2018, ktorý na základe odvolaní oboch sporových strán dospel k záveru, že jeho návrh na prerušenie konania je potrebné zamietnuť, nakoľko i keď sa v označených konaniach síce rieši otázka vlastníctva k relevantným nehnuteľnostiam, táto v zásade nebude mať vplyv na posúdenie nároku v napadnutom konaní, keďže otázku tohto druhu si súd prvej inštancie môže vyriešiť ako prejudiciálnu v rámci daného konania v prípade, ak to považuje za nevyhnutné.

3.4. Žalovaný následne požiadal dovolací súd o odklad vykonateľnosti rozhodnutia, nakoľko má za to, že je dôvodný predpoklad, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu bude zrušený.

3.5. Dovolaciemu súdu žalovaný navrhol v napádanej časti rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol. V úvode svojho vyjadrenia poukázal na to, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, nie treťou inštanciou, a dovolanie žalovaného považuje ako po skutkovej tak i právnej stránke za nedôvodné. Následne zopakoval priebeh konania a poukázal na správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu. Dôvody žalovaného uvedené v dovolaní považuje za nedôvodné, a v priamom rozpore s obsahom vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie.

5. Pokiaľ ide o návrh žalovaného na odklad vykonateľnosti dovoláním napadnutého rozhodnutia, najvyšší súd nezistil splnenie predpokladov pre takéto rozhodnutie (§ 444 ods. 1 CSP) a v súlade s jeho ustálenou praxou o tom nevydal samostatné uznesenie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)] po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (viď napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

8. Dovolanie aj za účinnosti Civilného sporového poriadku treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie ani podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012).

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho

konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017). Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie podľa § 420 písm. d) CSP

13. Žalovaný prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. d) CSP. Svoju argumentáciu o existencii vady v zmysle § 420 písm. d) CSP založili na tvrdení, že dovolaním napadnutým rozsudkom bolo rozhodnuté o zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva k pozemkom parc. XXX/X a XXX/X, keď v konaní vedenom pod sp. zn. 2C/4/2004 sa prejednáva jeho žaloba o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva k pozemku parc. č. XXX, a po zmene žaloby k pozemkom par. č. XXX/X a č. XXX/X. Súdov nižšej inštancie tak pochybili pri skúmaní splnenia procesných podmienok, nakoľko vzhľadom na uvedené skutočnosti malo byť predmetné konanie zastavené bez meritórneho prejednávania sporu.

14. Základným princípom procesného práva je i princíp ne bis in dem, podľa ktorého nie je možné rozhodovať o tej istej veci dvakrát. Tento princíp je v sporovom konaní vyjadrený v prekážke res iudicata, t. j. v prekážke právoplatne rozhodnutej veci a v prekážke litispendencie, t. j. v prekážke začatého konania.

15. Namietaná prekážka litispendencie je tzv. negatívnou procesnou podmienkou, ktorá vylučuje možnosť súdu, aby mohol autoritatívne rozhodnúť vo veci samej. Prekážka začatého konania teda zakazuje súdu viesť konanie o takom spore, o ktorom sa už na súde vedie sporové konanie. Totožnosť sporu je daná vtedy, ak sú v konkrétnom sporovom konaní, vo vzťahu ku skôr začatému sporovému

konaniu kumulatívne splnené kritériá totožnosti sporových strán a totožnosti predmetu sporu. pohľadu rozlišovania, o ktorú z oboch prekážok tu ide, je rozhodujúce jednak to, či iné konanie o tej istej veci ešte prebieha alebo už právoplatne skončilo a tiež časový rozmer problému (ktoré konanie začalo skôr alebo sa v ňom skôr dospelo k právoplatnému rozhodnutiu). Obe prekážky tu majú zásadne charakter takých, ktoré nejde odstrániť (keď v prípade prvej z nich by sa tak mohlo stať len faktickým rezignovaním na možnosť ďalšieho vedenia skôr začatého konania a u druhej by najskôr muselo dôjsť k odstráneniu právoplatného rozhodnutia v konaní začatom neskôr, ktoré však s výhradou časovo limitovanej možnosti úspešného uplatnenia nie-ktorého z mimoriadnych opravných prostriedkov do úvahy neprichádza) a u prvej z takýchto prekážok, resp. podmienok konania je dnes už explicitnou súčasťou právnej úpravy i to, čo ani v minulosti nečinilo výkladové ťažkosti a síce, že zastaviť sa má konanie začaté neskôr (tu por. ustanovenie § 159 vety druhej CSP).

16. Predmet sporového konania je označovaný ako tzv. procesný nárok žalobcu. Pri posudzovaní totožnosti predmetu sporového konania sa berú do úvahy dva aspekty, na základe ktorých dochádza k individualizácii predmetu sporového konania, a to žalobný návrh a skutkový základ, z ktorého žalobca odvodzuje svoj nárok. Pre vznik litispendencie by sa žalobný návrh mal vyznačovať totožnosťou spočívajúcou v označení právnych následkov a v druhoch žaloby.

17. Žalobca v predmetnom spore požaduje vyporiadať podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam parc. C. - zastavané plochy a nádvorja o výmere 35 m² a parc. C. - zastavané plochy a nádvorja o výmere 84 m², obe v kat. území A.-I..

18. V sporovom konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 2C/4/2004 sa žalovaný žalobou zo dňa 11. apríla 2004 vedenou voči viacerým žalovaným výslovne ako podielový spoluvlastník domáhal najskôr zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k parc. C. o výmerem² v kat. území A. I. (č. l. 1, 2 spisu). Žalobu následne „upresňoval“ a upravoval v nej i okruh žalovaných. Konkrétne podaním zo dňa 27.4.2006 súdu doručenom dňa 3.5.2006, ktorým okrem „úpravy okruhu účastníkov na strane odporcu“, žalovaný upravil i žalobný petit tak, že sa domáha určenia, že parc. KN č. XXX/X. - zastavané plochy o výmere 35 m², parc. KN č. XXX/X - zastavané plochy o výmere 84 m² a parc. KN č. XXX/X zastavané plochy o výmere 135 m², v kat. území A., patria do jeho výlučného vlastníctva v podiele 1/1 (č. l. 79, 80 spisu) s odôvodnením, že tieto nehnuteľnosti v dávnej minulosti pri delbe pripadli jeho otcovi a po ňom jemu a od roku 1958 ich považoval za svoje výlučné vlastníctvo. Následným podaním zo dňa 18. júla 2007, doručenom súdu dňa 19. júla 2007 (č. l. 85 spisu) žalobca ešte bližšie skutkovo opísal určovací návrh zo dňa 3. mája 2006. Na pojednávaní dňa 4. februára 2010 na výzvu sudcu žalobca uviedol, že účastníkov konania označil riadne, aspoň si to myslí, ale momentálne nevie koho má žalovať, pričom nehnuteľnosti, ktoré žaluje, a ktorých sa domáha, sú jeho nehnuteľnosti, ktoré boli časom a postupne rozdrobované na menšie a menšie kúsky....(č. l. 223 spisu). Dňa 17. marca 2010 žalobca doručil súdu podanie (č. l. 252, 253 spisu), v ktorom označil predmet sporu ako určenie vlastníckeho práva a žiadal voči označeným odporcom 1/ až 8/ určiť vlastnícke právo sebe a manželke N.F. k nehnuteľnostiam parc. KN č. XXX/X. - zastavané plochy o výmere 35 m², parc. KN č. XXX/X - zastavané plochy o výmere 84 m², v k. ú. A.-I., zapísané u Správy katastra v Bytči na LV č. XXXX, každý podiel a to žalobca 127/253 a manželka 126/253. Podaním zo dňa 10. októbra 2014 (č. l. 428 spisu) žalobca oznámil súdu, že vlastníctvo k časti pozemku vedenom na parc. pod parc. č. XXX/X, XXX/X na základe podvodu zo strany spoluvlastníčky B. M. a správy katastra Bytča, získal protiprávne O.N. (žalobca v danom spore - pozn.), ktorý si podal dňa 30. októbra 2008 žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k týmto pozemkom (predmetné konanie - pozn.) a aby žalobu nemusel znovu upravovať žiadal prerušiť konanie do skončenia konania, v ktorom sa domáha neplatnosti darovacích zmlúv, ktorými B.F. darovala spoluvlastnícke podiely na uvedených parcelách O.N.. Zároveň upozornil na prekážku litispendencie ním vedeného konania (sp. zn. 2C/4/2004) vo vzťahu ku konaniu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva vedeného O.N. (predmetný spor - pozn.).

19. Obsahové náležitosti žaloby v čase podania žaloby vo veci vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 2C/4/2004, ako aj v čase podaní žalobcu v tomto konaní uvedené v predchádzajúcom bode a tiež v

čase začatia predmetného sporu upravovalo ustanovenie § 79 ods. 1 OSP tak, že žaloba musí okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 4) obsahovať meno, priezvisko a bydlisko účastníkov (obchodnú firmu alebo názov a sídlo právnickej osoby, označenie štátu a príslušné organizačné zložky štátu, ktorá za štát pred súdom vystupuje), prípadne aj ich zástupcov, vykreslenie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva, a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha. Vo veciach vyplývajúcich z obchodných vzťahov musí návrh ďalej obsahovať identifikačné číslo právnickej osoby, identifikačné číslo fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom, prípadne ďalšie údaje potrebné na identifikáciu účastníkov konania.

20. V zhode s výkladom podávaným právnou teóriou i súdnou praxou sa rozhodujúcimi skutočnosťami v zmysle ustanovenia § 79 ods. 1 OSP rozumejú údaje, ktoré sú úplne potrebné na to, aby bolo jasné, o čom a na akom podklade má súd rozhodnúť. Žalobca musí v návrhu uviesť také skutočnosti, ktorými opisuje skutok (skutkový dej), na základe ktorého uplatňuje svoj nárok, a to v takom rozsahu, ktorý umožňuje jeho jednoznačnú individualizáciu, t. j. nemožnosť zámeny s iným skutkom. Právnu charakteristiku skutku (tzv. právny dôvod žaloby) nie je povinný v návrhu uvádzať. Opis rozhodujúcich skutočností slúži na vymedzenie predmetu konania po skutkovej stránke a na jeho identifikáciu umožňujúcu odlišenie od predmetov iných konaní. Ten istý predmet konania spôsobujúci prekážku litispendencie (veci začatej) je daný iba vtedy ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, ktorými bol uplatnený, teda z rovnakého skutku (§ 230 CSP - nového civilného kódexu). Preto s ohľadom na nutnosť posúdenia, či nejde o ten istý predmet konania a nie je teda daná prekážka konania, musí predmet konania spĺňať všetky náležitosti predpísané v rozhodnom období v § 42 ods. 3 a § 79 ods. 1 OSP (aktuálne § 127 a §§ 131 až 136 CSP s precizovaným a doplneným znením oproti pôvodnej úprave).

21. Z obsahu spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 2C/4/2004 vyplýva, že dovolateľ ako žalobca predmet tohto sporu vymedzil čiastočným opisom rozhodujúcich skutočností a to ako v žalobe, tak i následnými podaniami bližšie konkretizovanými v bode 18. Z textu žaloby vyplýva, že dovolateľ sa v predmetnom konaní domáhal najskôr zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k parcele C. o výmerem2 nachádzajúcej sa v kat. území A., vo vzťahu ku ktorej sa pokladá za podielového spoluvlastníka v podiele 10/16-tin s podielmi označených odporcov 2/ až 6/ v parcele KN XXX. V ďalších podaniach, ktorými žalobu upresňoval už výslovne žiadal určiť vlastnícke právo k pozemkom naposledy špecifikovaným ako parcela KN č. XXX/X - zastavané plochy o výmere 35 m2 a č. XXX/X - zastavané plochy o výmere 84 m2, nachádzajúcej sa v kat. území A.-I., zapísané u Správy katastra v Bytči na LV č. XXXX, ktoré pozemky v rámci opisu rozhodujúcich skutočností mal vlastníť jeho otec a po ňom on sám, neskôr tvrdiac aj spolu so svojou manželkou v označených spoluvlastníckych podieloch.

22. Je pritom nepochybné, že s ohľadom na nutnosť posúdenia, či sa jedná o ten istý predmet konania a nie je daná prekážka konania - tu litispendencie, musí predmet sporu spĺňať všetky podstatné náležitosti.

23. Dovolateľ sa v označenom konaní vedenom na Okresnom súde Žilina, práve ktoré konanie má podľa jeho názoru spôsobovať prekážku skôr začatého konania vo vzťahu k danej prejednávanej veci, ktorá prekážka ale nastáva len vtedy, ak ide v novom, t. j. neskoršom konaní o prejednanie tej istej veci, podľa upresnenia pôvodného žalobného petitu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, domáha určenia vlastníckeho práva k sporným pozemkom, ktorých vlastníkom sa voči označeným žalovaným, neskôr už len voči jednému žalovanému (v predmetnom spore v postavení žalobcu) podľa opisu rozhodujúcich skutočností cíti byť.

24. Za daného stavu je zrejmé, že dovolateľ (vychádzajúc z poslednej požiadavky) sa v konaní vedenom na Okresnom súde v Žiline pod sp. zn. 2C/4/2004 domáha voči žalobcovi tohto sporu určenia vlastníckeho práva k pozemkom, ku ktorým pozemkom tento žiada v danom spore zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo s dovolateľom. V uvádzaných konaniach tak nejde o rovnaký druh uplatneného vecného nároku, čím ich nemožno ani obsahovo stotožniť, nemôže ísť o tú istú vec, a teda námietka dovolateľa o existencii namietanej vady konania je neopodstatnená.

25. Vzhľadom na to, že vada tvrdená žalovaným v jeho dovolaní nebola preukázaná, dovolanie žalovaného nie je podľa § 420 písm. d) CSP prípustné, preto boli splnené zákonné podmienky na jeho odmietnutie v danej podľa § 477 písm. c) CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

26. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

27. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 <. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

28. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Inak povedané z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

29. Citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

30. Z obsahu podaného dovolania podľa § 420 písm. f) CSP v podstatnom vyplynulo (bod 3.2.), že žalovaný namietal i nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia.

30.1. Jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 220 a § 393 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak ale ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z

09. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

30.2. Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie aj rozsudok odvolacieho súdu spĺňajú vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 a § 393 ods. 2 CSP, preto ich nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Odôvodnenie obidvoch rozsudkov (konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu) zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj ich všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia každého rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Argumentácia obidvoch súdov je koherentná a ich rozhodnutia konzistentné, zvolené premisy aj závery, ku ktorým na ich základe súdy dospeli, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť.

30.3. K tvrdeniu dovolateľa, že odvolací súd sa nevysporiadal s podstatnou námietkou súvisiacou s preukázaním vlastníctva žalobcu k nehnuteľnosti, ktorej vyporiadania sa v predmetnom konaní domáha dovolací súd upriamuje pozornosť na umožnenie odvolaciemu súdu procesným právom, aby takýto súd, pokiaľ sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, sa v odôvodnení len obmedzil na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplnil na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). V týchto prípadoch potom stačí, ak odvolací súd v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, keď spätosť potvrdzovaného a potvrdzujúceho rozsudku vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu a rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie; ak sa však odvolací súd rozhodne ísť touto cestou, vedome tým preberá zodpovednosť i za kvalitu argumentácie súdu prvej inštancie (t. j. či v prípadnom dovolacom konaní obstoja ako ním potvrdené rozhodnutie, tak i ním samým doplnené dôvody). Dopĺňanie ďalších dôvodov na podporu argumentácie prvoinštančného súdu (zo strany súdu odvolacieho) v tomto prípade nie je pravidlom (ale výnimkou) a môže sa stať, že toto ani nebude reálne možné, ak súd prvej inštancie sa v rámci odôvodňovania svojho rozhodnutia, neskôr podrobovaného prieskumu v odvolacom konaní sám objektívne uspokojivým spôsobom vyporiada so všetkými relevantnými argumentmi všetkých sporových strán a ani odvolanie neprinesie nič iné, než polemiku s takýmito jeho úvahami. O takýto prípad išlo aj v danej veci, keď odvolací súd v súvislosti s námietkou žalovaného ako odvolateľa postavenej výlučne len na všeobecnom spochybňovaní spoluvlastníckeho práva žalobcu k sporným nehnuteľnostiam pre neplatnosť predchádzajúcich prevodov spoluvlastníckeho podielu na žalobcu, odkázal na správnosti dôvodov odvolaním napadnutého rozsudku prvoinštančného súdu (bod 18. rozsudku odvolacieho súdu), s ktorými sa v plnom rozsahu stotožnil, pričom sa vyslovil, že nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s § 387 ods. 2 CSP opakovať tie isté podstatné dôvody. Súd prvej inštancie pritom na danú námietku žalovaného reagoval zrozumiteľne v tom, že „žalovaný namietané neplatnosti relevantným spôsobom nepreukázal. Pokiaľ poukazoval na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline, ktorým bolo zrušené rozhodnutie pozemkového úradu, tak to bolo zrušené z dôvodu potreby vyriešenia otázky podania včasnosti námietok. Ak však príslušným katastrálnym úradom boli následne povolené vklady z dôvodov ďalších prevodov, nadobúdateľa a prevodcovia daných prevodov postupovali dobromyseľne a aj keby bývalá správa katastra nepostupovala v súlade so zákonom, v takom prípade poškodený subjekt sa mohol domáhať svojich práv aj proti danému orgánu. Súd posúdil, že žalobca sa stal vlastníkom, bol dobromyseľným nadobúdateľom, pričom jeho právni predchodcovia nadobudli vlastnícke právo na základe Darovacej zmluvy, či kúpnej zmluvy. Pokiaľ Krajský súd v Žiline zrušil rozhodnutie, tak to bolo z dôvodu vyššie uvedeného a je nepochybné, že bývalá Správa katastra Bytča povolila následné vklady, v dôsledku ktorých sa po viacerých prevodoch stal vlastníkom žalobca daného podielu k predmetným nehnuteľnostiam, ktoré nadobudol v dobrej viere. Súd nemal preukázaný opak. Dokonca z predložených listín nepochybne vyplýva, že právny predchodca žalobcu užíval dané nehnuteľnosti a bol ich držiteľom, čo potvrdili aj podpísané osoby na predložených prehláseniach, či na žiadosti o vydanie rozhodnutia o potvrdení nadobudnutia vlastníckeho práva - na základe vykonaného dokazovania súd skonštatoval, že žalobca je spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností, - vlastníctvo žalobcu svedčí a vyplýva z listinných dôkazov (Darovacia zmluva, Kúpna

zmluva,...) a z pripojených spisov.". Ak potom žalovaný s takýmto posúdením (nepreukázaním neplatnosti nadobúdacích titulov žalobcu a jeho predchodcov k spoluvlastníckemu podielu na sporných parcelách, resp. svojho výlučného vlastníckeho práva) nesúhlasil, mal ho podrobiť kvalifikovaným odvolacím námietkam nesprávneho právneho posúdenia.

30.4. Obdobne to platí aj pre námietky nevysporiadania sa odvolacím súdom s platnosťou, resp. neplatnosťou notárskej zápisnice č. G. a s rozhodnutím v dedičskej veci po poručiteľovi Z. M., ktoré námietky navyše s tým, že v danom prípade tiež platí, že dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytnúť príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť, čo sa v danom prípade nestalo (pozri obsah odvolania žalovaného). Dovolací súd v súvislosti s uvedeným zdôrazňuje, že z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejme), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti. V podstate obdobne postupuje vo svojej činnosti aj ústavný súd, z ktorého judikatúry vyplýva, že ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť sťažovateľa odmietne (II. ÚS 70/2017).

31. Dovolací súd považuje za nevyhnutné zdôrazniť i to, že z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. 251/03). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona teda treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení vymykajúci sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, ktoré zároveň znamená porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

32. Žalovaný prípustnosť dovolania podľa tohto dovolacieho dôvodu [§ 420 písm. f) CSP] čiastočne vyvodzuje aj z právnych záverov, na ktorých nižšie súdy založili svoje rozhodnutie (pozri bod 3.2.). Dovolací súd v tejto súvislosti pripomína, že už dávnejšie dospel k záveru, podľa ktorého realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (R 54/2012). Najvyšší súd zotrváva na tomto závere aj naďalej (pozri R 24/2017 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018).

33. So zreteľom na uvádzané dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

34. Žalovaný v podanom dovolaní tiež uviedol, že podáva dovolanie (aj) podľa § 421 ods. 1 písm. a)

CSP. Tento dovolací dôvod - nad rámec jeho formálneho označenia a v podstatnom uvedeného v bode 3.1. - ďalej nijako bližšie nekonkretizoval.

35. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

36. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

37. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu [§ 421 ods. 1 písm. a) CSP], alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP] alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne [§ 421 ods. 1 písm. c) CSP]. Ak takáto konkretizácia uplatneného dovolacieho dôvodu súdu chýba, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP.

38. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

39. Z dovolania podaného žalovaným (pozri bod 3.1.) dovolací súd ani výkladom nezistil, akú právnú otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, mal odvolací súd vyriešiť nesprávne. Najvyšší súd z dovolania žalovaného ustálil (iba) namietanie toho, že ak bola nehnuteľnosť za bývalého uhorského práva na Slovensku reálne rozdelená do vlastníctva bývalých spoluvlastníkov mlčky uzavretou dohodou, nemožno už úspešne žalovať zrušenie spoluvlastníctva - domáhať sa odchylného rozdelenia, nakoľko v rodine Ďurajkovej dochádzalo k viacerým delbám, zámenám a darovaniam nehnuteľností. Na základe toho bol podľa dovolateľa jeho otec vlastníkom 497 m² z celkovej výmery 958 m² v pozemkoch parc. č. XXX/X, XXX/XX kat. územie A-I., evidovaných vo vložke č. 333 pozemkovej knihy Správy katastra Bytča, resp. odboru katastra Okresného úradu v Bytči, čo bolo zaznamenané v evidenčnom liste č. XXX. Tento doklad nebol v konaní predložený, nakoľko sa na príslušnom okresnom úrade, katastrálnom odbore nenachádza. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej socialistickej republiky sp. zn. 6 Cz 8/70 a na rozhodnutie sp. zn. 1 Cz 140/70, ako i na stanovisko okresnej prokuratúry Bratislava vidiek sp. zn. Pd 567/62.

40. Aj vzhľadom na formálne nedostatky dovolania pre nesprávne právne posúdenie aj v danom prípade platí, že pokiaľ žalovaný danú námietku neuplatnil v odvolacom konaní, čo sa ani v danom prípade nestalo (pozri obsah odvolania žalovaného), i tu platí uvedené v bode 31.4. tohto uznesenia (nepřípustnosť subsidiarity dovolacieho konania).

41. Dovolací súd potom uzatvára, že konštatované zakladá dôvod pre odmietnutie takéhoto dovolania pre nesprávne právne posúdenie.

42. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a) bolo podané oneskorene, b) bolo podané neoprávnenou osobou, c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d) nemá náležitosť podľa § 428, e) neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f) nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

43. Najvyšší súd preto odmietol dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c) CSP [dovolanie podľa § 420 písm. d), f) CSP] a vo zvyšku podľa § 447 písm. f) CSP [dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP].

44. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

45. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.